

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, w sprawie sygn. akt XVIII C 2859/16 z powództwa R. G. przeciwko M. S. o zapłatę: 1) zasądził od M. S. na rzecz R. G. kwotę 6.637 zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych od dnia 24 lutego 2016 roku do dnia zapłaty; 2) zasądził od M. S. na rzecz R. G. kwotę 250 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; 3) nakazał ściągnąć od M. S. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi kwotę 560,38 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że powód jako konsument w dniu 19 stycznia 2016 r. zawarł umowę sprzedaży telewizora marki S. model (...) oraz wieszaka do powieszenia telewizora z pozwanym będącym przedsiębiorcą. Telewizor i wieszak zostały doręczone powodowi przez kuriera w dniu 21 stycznia 2016 roku do domu powoda w S. przy ulicy 41B. Powód zamontował na ścianie wieszak do telewizora, a następnie po zawieszeniu telewizora podłączył telewizor do sieci. Wówczas zobaczył, iż na obrazie w prawej części telewizora pojawił się ciemny pas. W dniu 23 stycznia 2016 roku pisemnie za potwierdzeniem odbioru powód odstąpił od umowy zakupu telewizora (...). Jednocześnie w dniu 1 lutego 2016 roku za pośrednictwem kuriera Poczty Polskiej powód odesłał pozwanemu przedmiotowy telewizor płacąc za dostarczenie przesyłki 120 zł jako przesyłki, z którą należy obchodzić się ostrożnie. Pomimo odstąpienia od umowy i zwrotu pozwanemu telewizora powód nie otrzymał zwrotu pieniędzy za telewizor. W tej sytuacji powód w dniu 10 lutego 2016 roku wezwał pozwanego do zwrotu pieniędzy z tytułu odstąpienia od umowy zakupu telewizora i zwrotu kosztów dostarczenia. Pozwany w dniu 22 lutego 2016 roku zwrócił powodowi kwotę 3.913 zł stwierdzając, iż to jemu przysługuje odszkodowanie za uszkodzenie telewizora w kwocie 6.642 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że przedstawiona opinia biegłego nie pozwala jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie na jakim etapie doszło do uszkodzenia matrycy telewizora. Do uszkodzenia mogło dojść w trakcie transportu od wytwórcy do dystrybutora lub od dystrybutora do sprzedawcy lub od sprzedawcy do domu klienta. Możliwe jest również, że do uszkodzenia mogło dojść w trakcie montażu odbiornika w domu klienta lub wyciągania sprzętu z opakowania, jeżeli odbiornik był przemieszczany w pozycji poziomej bez zachowania należytej ostrożności.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości. W rozpoznawanej sprawie powód domagał się zwrotu pozostałości ceny zapłaconej za zakupiony u strony pozwanej telewizor na podstawie art. 560 § 1 k.c. jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Zgodnie z art. 556 k.c. sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego, jeżeli rzecz sprzedana ma wadę fizyczną lub prawną (rękojmia). Jak stanowi art. 556² k.c. jeżeli kupującym jest konsument, a wada fizyczna została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy sprzedanej, domniemywa się, że wada lub jej przyczyna istniała w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego. Sprzedawca jest odpowiedzialny za wady fizyczne, które istniały w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego (art. 559 k.c.).

Konsumentem jest osoba fizyczna, dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Powódka spełnia wszystkie przesłanki do uznania ją za konsumenta w rozumieniu przepisów, ponieważ nabyła rzecz ruchomą w celach niezwiązanych z działalnością zawodową lub gospodarczą.

Sprzedawca odpowiada wobec kupującego, jeżeli towar konsumpcyjny w chwili jego wydania jest niezgodny z umową; w przypadku stwierdzenia niezgodności przed upływem roku od wydania towaru domniemywa się, że istniała ona w chwili wydania. Odnośnie przesłanki niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową to wskazać należy, iż towar, wobec braku odmiennych postanowień umowy, powinien wykazywać określone właściwości. Towar jest uważany za niezgodny z umową w przypadku, gdyby nie posiadał określonych cech, np. nie nadaje się do celu, do którego jest zwykle używany. Towar powinien nadawać się do zwykłego przeznaczenia i posiadać właściwości charakteryzujące towary danego rodzaju, czyli nadawać się do celu, do którego tego rodzaju produkt zwykle jest używany. Natomiast,

gdy korzystanie z produktu może być z jakichkolwiek przyczyn ograniczone to konsument powinien mieć wiedzę w tym zakresie, aby mógł podjąć odpowiednią decyzję.

Okoliczność powstania wady sprzętu nie budziła wątpliwości, istotne było ustalenie jedynie tego kiedy ona powstała. Ponieważ jednak opinia biegłego nie rozstrzygnęła ani kto ponosi winę za powstałą wadę, ani kiedy powstała należało przyjąć, że istniała ona w chwili wydania sprzętu. Pozwany (sprzedawca) nie wykazał, że w chwili wydania telewizor był sprawny. W tym miejscu podkreślić również należy, iż art. 556² k.c. statuuje istotne z praktycznego punktu widzenia domniemanie prawne, że jeżeli wada fizyczna została stwierdzona przed upływem roku od dnia wydania rzeczy sprzedanej, domniemywa się, że wada lub jej przyczyna istniała w chwili przejścia niebezpieczeństwa na kupującego. Dotyczy to zarówno wad wytwórczych jak i każdej innej wady, która mogła powstać również później tj. w trakcie transportu towaru do sklepu lub w samym sklepie. Obalenie domniemania nie może polegać na wykazywaniu tego, że z uwagi na nieprofesjonalny transport bardziej prawdopodobne jest uszkodzenie telewizora po wydaniu kupującemu. Wymagane jest wykazanie, że sprzęt wydany został konsumentowi bez wady fizycznej. Nie ma przy tym żadnego dowodu na to, że odbiornik niesiono poziomo, czy też uszkodzono go podczas montażu. W ocenie Sądu Rejonowego zastrzeżone przez ustawodawcę domniemanie nie zostało obalone. Jak wynika z pisma (k. 8) powód złożył w dniu 2 lutego 2016 r. oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawartej w dniu 19 stycznia 2016 r., a więc przed upływem roku od wydania towaru co nakazuje przyjąć, że wada istniała w chwili wydania odbiornika. W związku z powyższym uznać należało, zgodnie z cytowanym powyżej art. 560 k.c., iż strona powodowa mogła odstąpić od umowy, co w konsekwencji skutkuje obowiązkiem zwrotu pozostałej ceny zakupu telewizora wraz z uzasadnionymi kosztami odesłania towaru (art. 567 § 1 k.c.).

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 uwzględniając zmianę dokonaną ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.) i datę odstąpienia od umowy z żądaniem zwrotu ceny.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zasądził od strony przegrywającej na rzecz powódki kwotę 250 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany, zaskarżając je w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżący zarzucił:

- błąd braku ustalenia faktycznego co do wygaśnięcia roszczenia powoda o zwrot ceny w wyniku dokonanego przez pozwanego potrącenia tej wierzytelności z roszczeniem odszkodowawczym - mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, szczególnie w kontekście wybranego przez powoda roszczenia (reżimu odpowiedzialności), na którym oparto pozew,

- naruszenie przepisu art. 321 § 1 k.p.c - poprzez złamanie zakazu orzekania co do przedmiotu nieobjętego żądaniem poprzez uwzględnienie powództwa na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda, tj. na rzekomym odstąpieniu od umowy sprzedaży z powodu wady rzeczy na podstawie art. 560 § 1 k.c., w sytuacji gdy takie oświadczenie nigdy nie zostało zgłoszone a roszczenie nie było dochodzone, zaś powód konsekwentnie w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy oraz w uzasadnieniu pozwu opierał swoje żądanie na roszczeniu o zwrot ceny wynikającego z „konsumentkiego prawa do namysłu”, tj. odstąpienia bez podania przyczyny od umowy zawartej na odległość,

- naruszenie art. 560 § 1 k.c. i 556 (2) k.c. - poprzez ich wadliwe zastosowanie pomimo braku podstaw w sprawie niniejszej, tj. przy braku skorzystania przez powoda z roszczeń w ramach reżimu rękojmi za wady, a w rezultacie - wykluczenia możliwości zastosowania domniemań przewidzianych systemowo dla tego rodzaju odpowiedzialności sprzedawcy,

- naruszenie przepisu art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 30.05.2014 r. o prawach konsumenta poprzez jego wadliwy brak zastosowania w sprawie pomimo zarzutu podniesionego w tym zakresie przez pozwanego w odpowiedzi na pozew

oraz bezsprzecznego korzystania przez powoda ze sprzedanej rzeczy w sposób wykraczający poza ustawowe granice jej sprawdzenia,

- naruszenie art. 471 k.c. - poprzez jego wadliwy brak zastosowania do oceny odpowiedzialności powoda (kupującego) względem pozwanego (sprzedawcy) z tytułu nienależytego wykonania obowiązku zwrotu towaru w stanie nie pogorszonym, skutkujące pominięciem ustawowego domniemania winy dłużnika w nienależytym wykonaniu zobowiązania.

Skarżący wniósł o zmianę wyroku w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o rozstrzygnięcie o kosztach procesu stosownie do wyniku sprawy zweryfikowanego w toku instancji, w oparciu o spis kosztów procesu złożony przez pełnomocnika pozwanego na rozprawie w dniu 6 czerwca 2017 r, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako zasadna skutkowałą uchYLENIEM zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Przedmiotowe rozstrzygnięcie obarczone jest błędem o takiej doniosłości, że nie może się ostać. Analiza przedmiotowego rozstrzygnięcia wraz z przedłożonym uzasadnieniem nasuwa wnioski, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c..

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. oznacza zaniechanie zbadania materialnej podstawy żądania albo pominięcie merytorycznych zarzutów pozwanego. Przyczyna zaniechania może wynikać z pasywności sądu bądź z błędnej oceny przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie. Błędna ocena w tym przedmiocie odnosi się przede wszystkim do sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji nieprawidłowo przyjął istnienie przesłanki niweczącej lub hamującej roszczenie, co w konsekwencji doprowadziło do niezbadania materialnej podstawy żądania. Należy jednak podkreślić, że niewyczerpanie oferowanych przez stronę dowodów także może stanowić nierozpoznanie istoty sprawy, zwłaszcza jeżeli zmierzały one do wykazania przesłanki unicestwiającej roszczenie (postanowienie SN Izba Cywilna z dnia 24 listopada 2016 roku, II Cz 115/16, L.). Tak więc nierozpoznanie istoty sprawy ma miejsce wówczas, gdy sąd I instancji nie orzekł merytorycznie o żądaniu strony, zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo pominął merytoryczne zarzuty pozwanego i w swoim rozstrzygnięciu w istocie nie odniósł się do tego co było przedmiotem sprawy.

W pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, że rozstrzygnięcie uwzględniające powództwo w przedmiotowym kształcie zapadło z uwagi na uwzględnienie roszczeń powoda z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej. Przy czym Sąd Rejonowy nie wyjaśnił z jakiego powodu przyjął ten reżim odpowiedzialności pozwanego, skoro brak jest w zgromadzonym materiale dowodowym, dowodu że powód chciał realizować przeciwko pozwanemu roszczenie z tytułu rękojmi za wady zakupionego telewizora. Ze zgromadzonego przez Sąd Rejonowy materiału dowodowego sprawy nie wynikało, by oświadczenie o odstąpieniu od umowy złożone przez powoda, na które powołuje się Sąd Rejonowy stanowiło realizację uprawnień powoda z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej. Powód wywodził swoje roszczenie z ustawy o prawach konsumenta. Pomimo, tego Sąd I instancji zastosował art. 560 § 1 k.c. przejmując, że powód odstąpił od umowy w oparciu o ten przepis. Tymczasem Sąd Rejonowy nie rozważył kwestii złożonego przez powoda oświadczenia odstąpienia od umowy zawartej na odległość z dnia 19 stycznia 2016 roku (k. 8, k. 46) w kontekście art. 27 ustawy o prawach konsumenta, na które powoływał się powód w pozwie. Sąd Rejonowy nie zajął także stanowiska w kwestii zachowania terminu do złożenia takiego odstąpienia. A dalej nie zbadał

zarzutów pozwanego w kwestii ewentualnej odpowiedzialności powoda za zmniejszenie wartości rzeczy w oparciu o art. 34 ust. 4 ustawy o prawach konsumenta.

Sąd Rejonowy uwzględniając roszczenie powoda z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej doprowadził w istocie, do rozstrzygnięcia sprawy na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda w pozwie i tym samym zasadny był zarzut apelacyjny naruszenia przez Sąd I instancji art. 321§1 k.c. poprzez złamanie zakazu orzekania co do przedmiotu nieobjętego żądaniem. W efekcie Sąd uchylił się od rozpoznania istoty sprawy i uwzględnił dochodzone roszczenie na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda, pomijając całkowicie kwestię podnoszonych przez pozwanego zarzutów co ewentualnej odpowiedzialności powoda za zmniejszenie wartości rzeczy sprzedanej (uszkodzenie telewizora).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia, także o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę zbada materialną podstawę dochodzonego przez powoda roszczenia, w tym przede wszystkim zweryfikuje kwestię odnoszącą się do złożonego oświadczenia powoda o odstąpieniu od umowy, a także zbada podniesione przez pozwanego zarzuty, w tym zarzut co do odpowiedzialności powoda za zmniejszenie wartości rzeczy w oparciu o art. 34 ust. 4 ustawy o prawach konsumenta. Następnie rozstrzygnie w przedmiocie dochodzonego roszczenia, po uprzednim wnikliwym rozważeniu zasadności stanowisk stron w kontekście relewantnych przepisów prawa.